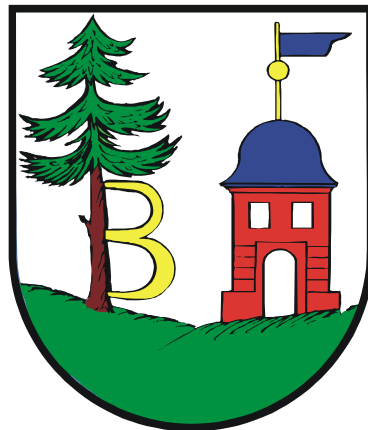

„PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI”

Tabor Wielki, marzec 2012 r.

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP	3
II	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI	4
III	INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI	8
IV	ANALIZA SWOT - OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI	18
V	WIZJA I PRIORYTETY ROZWOJU	19
VI	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W TABORZE WIELKIM W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA DOKUMENTU, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI, Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTORYSÓW	22
VII	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ ZE WSKAZANIEM ICH WPŁYWU NA ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI Z UWZGLĘDNIENIEM ZGODNOŚCI Z CHARAKTEREM I KRAJOBRAZEM KULTUROWYM W TABORZE WIELKIM W LATACH 2012 – 2019. PROJEKT REALIZACYJNY	24
VIII	HARMONOGRAM REALIZACJI	30
IX	KSZTAŁTOWANIE OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE A W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZEZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PARKINGÓW, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO	32

I. WSTĘP

Proces odnowy wsi łączy się z przygotowaniem planu odnowy miejscowości.

Podejmowanie racjonalnych decyzji dotyczących rozwoju miejscowości wymaga planowania strategicznego łączącego problematykę społeczną, ekologiczną gospodarczą i przestrzenną. Opracowana przez Radę Sołecką przy współpracy społeczności lokalnej i jej akceptacji, a następnie przyjęta do realizacji przez Radę Gminy, strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem kierującym działalność sołectwa w perspektywie do roku 2013. Strategia jest fundamentem odnowy i oznacza spełnienie zasady programowania obowiązującej w polityce strukturalnej Unii Europejskiej.

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej to olbrzymia szansa dla polskiej wsi i rolnictwa. Szybkie przemiany ekonomiczno-społeczne zachodzące w kraju wymagają odnowy wsi. Proces tej odnowy trwający nawet kilkanaście lat wymaga więc opracowania planu odnowy miejscowości. Zakresem niniejszego planu jest m.in.:

- analiza zasobów miejscowości,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych miejscowości, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość miejscowości i mieszkańców,
- wizja rozwoju miejscowości,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.
- opis planowanych zadań w perspektywie 7 lat tj. w okresie 2012-2019 wraz z harmonogramem realizacji oraz kosztorysami szacunkowymi poszczególnych przedsięwzięć.

Niniejsze opracowanie powstało na podstawie warsztatów odnowy wsi, w których uczestniczyli przedstawiciele społeczności lokalnej sołectwa (czerwiec 2007) oraz zebrania wiejskiego poświęconemu rozwojowi miejscowości Tabor Wielki.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI

Krótką charakterystyką miejscowości

Tabor Wielki leży w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim, na terenie Gminy Bralin. Gmina ta od północy graniczy z gminą Kobyla Góra, od wschodu z gminą Kępno i Baranów, od południa z gminą Rychtal, od południowego zachodu z gminą Perzów.

Tabor Wielki leży w zachodniej części Gminy Bralin, w pobliżu granicy z gminą Perzów. Sołectwo Tabor Wielki przez swoje położenie posiada dogodne połączenia drogowe z większymi aglomeracjami: od strony wschodniej z centrum gminy z miejscowością Bralin i miastem powiatowym - Kępno, natomiast od strony zachodniej z miastem województwa dolnośląskiego - Syców.

Ogólna informacja o MIEJSCOWOŚCI

WIEŚ – TABOR WIELKI

GMINA - BRALIN

POWIAT - KĘPIŃSKI

WOJEWÓDZTWO - WIELKOPOLSKIE

LICZBA MIESZKAŃCÓW - 475 osób (31.12.2011 r.)

POWIERZCHNIA TABORU WIELKIEGO - 2,44 km²

SOŁTYS – Zofia Węgrzynowicz

RADA SOŁECKA – Zofia Węgrzynowicz, Karolina Kapica, Emilia Brzana, Joanna Chruściel, Jolanta Pańczuk, Łukasz Bogus, Mateusz Hübner, Apoloniusz Kunc.

Zadanie sołectwa Tabor Wielki

Podstawowym celem utworzenia i działania sołectwa jest zapewnienie jego mieszkańcom udziału w realizacji zadań Gminy przez:

1/ opiniowanie rozstrzygnięć organów Gminy w sprawach dotyczących:

a/ studium uwarunkowań oraz zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Gminy dotyczących Sołectwa,

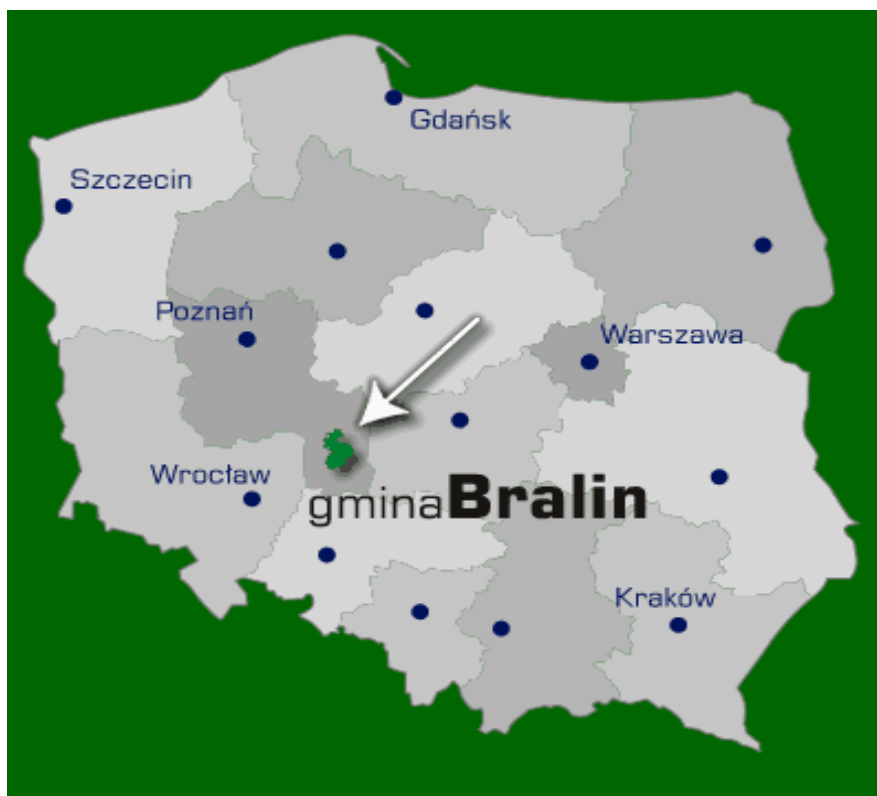
b/ uchwalanych przez Radę programów gospodarczych dotyczących Sołectwa,

- 2/ inicjowanie działalności kulturalno – oświatowej, sportowo – rekreacyjnej oraz podtrzymywanie tradycji lokalnych,
- 3/ zarządzanie przekazanym Sołectwu mieniem komunalnym

Warunki geograficzne

Sołectwo Tabor Wielki administracyjnie należy do gminy Bralin, powiatu kępińskiego, województwa wielkopolskiego. Położone jest we wschodniej części gminy. Ogólna powierzchnia to **243,6 ha**.

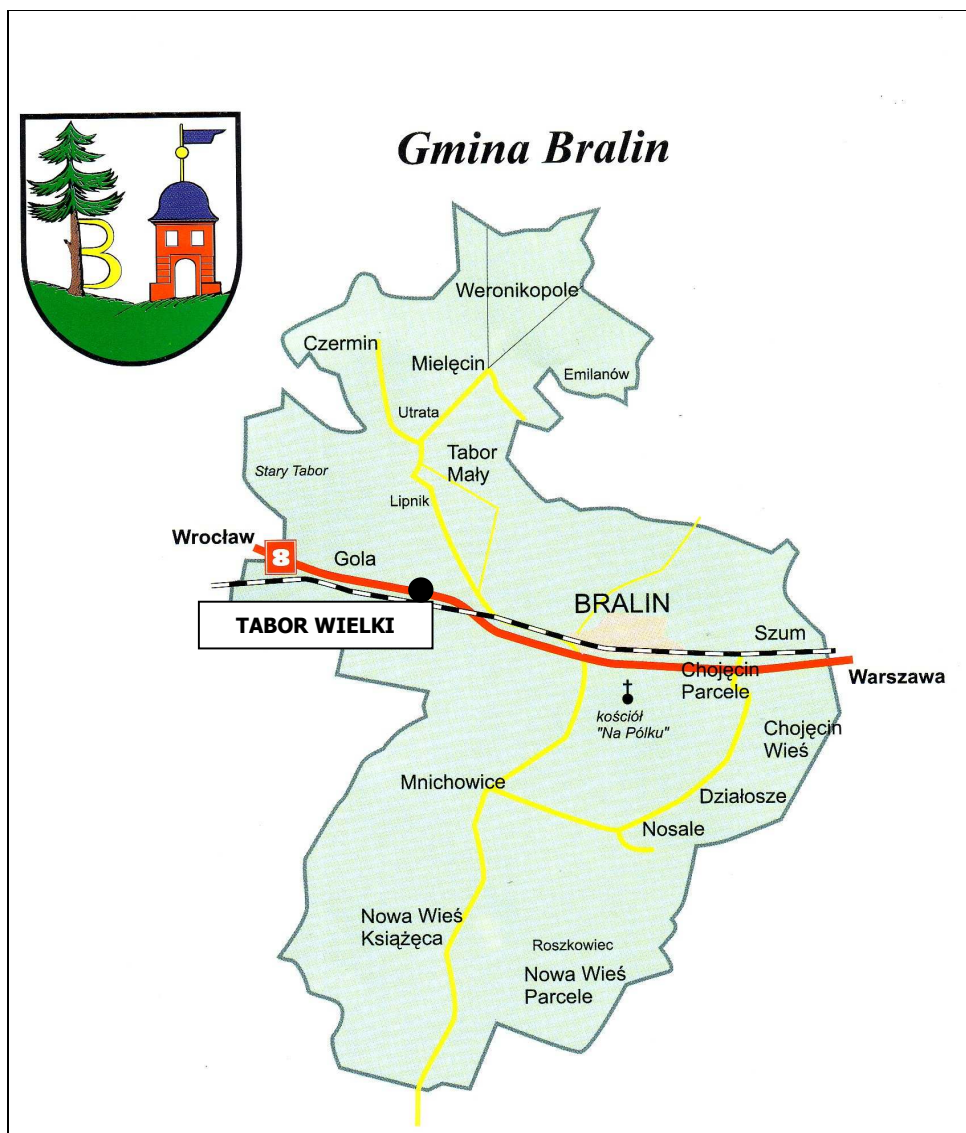
Lokalizacja Gminy Bralin na terenie kraju i województwa wielkopolskiego.

Lokalizacja Gminy Bralin na tle województwa wielkopolskiego.

Lokalizacja Taboru Wielkiego na terenie Gminy Bralin.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI

Środowisko przyrodnicze

Obszar miejscowości Tabor Wielki położony jest na południowej rubieży Niziny Wielkopolskiej, w makroregionie Niziny Południowo-Wielkopolskiej, obejmuje południową i centralną część wzniesionej na 170-200 m n.p.m. Wysoczyzny Bolesławieckiej oraz północno-zachodni skrawek Wzgórz Ostrzeszowskich. Gleby są słabe (V, VI klasa)

Ciekawym drzewem powszechnie występującym w Taborze są morwy.

Historia i zabytki

Powstanie Taboru Wielkiego wiąże się z tzw. kolonizacją fryderycjańską (nazwa pochodzi od imienia króla pruskiego Fryderyka Wielkiego). Podczas pobytu księcia kurlandzkiego Jana Arnolda Birona na zesłaniu, król pruski Fryderyk Wielki 24 lutego 1749r. zezwolił czeskim osadnikom na osiedlenie przy granicy z Polską. Czesi mając przyzwolenie króla pruskiego przybyli całym taborem na wskazane ziemie i miejscowość, którą założyli nazwali Tabor. Część kolonistów, którzy nie znaleźli miejsca w Taborze Wielkim założyła kolonię o nazwie Tabor Mały. Od tamtej pory nazwy miejscowości zostały niezmienione.

Czesi wybudowali kościół oraz szkołę (językiem wykładowym był czeski). Polska szkoła była w Goli. Do 1939 roku w Taborze Wielkim mieszkało 95% ludności czeskiej wyznania ewangelickiego zreformowanego. Budynek kościoła niszczał z dnia na dzień, zagrażając bezpieczeństwu życia ludzi i zwierząt znajdujących się w pobliżu. Czesi zostali przesiedleni stąd po 1945 r., a ich miejsce zajęli repatrianci ze wschodu. Od 1945 roku Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” została gospodarzem budynku, który służył jako zsypanie zbóż. W latach 70 rozebrano wieżę kościoła, ponieważ była bardzo zniszczona i groziła zawaleniem.

Dopiero po długotrwałych staraniach ze strony mieszkańców i księdza Jerzego Krajki – proboszcza tutejszej parafii Turkowy, do której należał Tabor Wielki, niszczący budynek kościelny został w grudniu 1979 roku przejęty przez władze kościelne i wyremontowany. 15

listopada 1980 roku nastąpiło poświęcenie i oddanie kościoła do użytku. Jest to kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej.

Dawną świetność kościół odzyskał 9 lipca 2001 roku, kiedy to po wielu miesiącach starań dokonano uroczystego aktu zamontowania nowej wieży na kościele w Taborze Wielkim. Stało się to dzięki Barbarze i Jerzemu Mielczarkom, którzy zdecydowali się pokryć koszty budowy wieży.

Obiekty zabytkowe i obszary w rejestrze zabytków

Na terenie miejscowości istnieją obiekty wyszczególnione w spisie zabytków i podlegające ochronie konserwatorskiej:

- Zespół Kościoła Braci Czeskich (murowany, koniec XIX w.)
- Szkoła (murowana, koniec XIX w.)
- Karczma (murowana)
- Dom Nr 7 (murowany, 1921 r.)
- Dom Nr 12 (murowany, 1900 r.)
- Dom Nr 40 (murowany, koniec XIX w.)
- Dom Nr 43 (murowany, koniec XIX w.)

Zespół Kościoła Braci Czeskich w jego pierwotnej postaci nie istnieje. Obiekt ten został przejęty przez Parafię rzymsko-katolicką z Turkowy i przekazany wiernym. Kościół od momentu powstania nie zawsze pełnił funkcje sakralne. Po II wojnie światowej obiekt ten został zaadoptowany na skład zboża. Wiele lat po wojnie w latach siedemdziesiątych odzyskał swoje znaczenie, jako świątynia-kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej.

Wymieniona powyżej szkoła również kryje w sobie część historii Taboru Wielkiego. W czasach jej świetności językiem wykładowym był wyłącznie czeski. W budynku w czasach obecnych mieściła się także filia szkoły podstawowej z Bralina, do której uczęszczały dzieci z klas I-III.

Większość starej zabudowy, pamiętającej poprzednich właścicieli praktycznie już nie istnieje. Często przyczyną takiego stanu był pożar lub zły stan obiektu. Wyjątkiem wśród zabudowań mieszkalnych są domy, które do dnia dzisiejszego pełnią swoją funkcję (wymienione powyżej)

Charakterystyczną cechą Taboru wielkiego jest specyficzna czeska zabudowa (szerokie drogi, luźna zabudowa). Układ przestrzenny wsi jest tzw. „perłą” urbanistyczną. Młodzież wykorzystuje walory miejscowości, w tym szerokie ulice do jeżdżenia na rolkach. Dogodna lokalizacja i walory sprzyjają rozwojowi innych form wypoczynku, m.in. jazda na rowerze oraz urządzenie zimą kuligów.

Ludność i kultura

Do tradycji istniejących w Taborze Wielkim należą przede wszystkim obrzędy związane z kolędnikami i sylwestrowymi psikusami („wynoszenie” bram, uliczek w dzień sylwestrowy). Tradycje związane są z świętami kościelnymi to w szczególności odpusty, pielgrzymki oraz uroczyscie obchodzone święta kościelne.

W Taborze Wielkim istnieje OSP oraz prężne Koło Gospodyń Wiejskich.

Specyficzne miejscowe potrawy to żurek, polewka, tarte kluski, plendze, snelka, prażuchy. Wielu ludzi po wojnie zmieniło swoje miejsce zamieszkania. Także Tabor Wielki może poszczycić się potrawami przywiezionymi przez repatriantów, co spowodowało że kuchnia miejscowa została wzbogacona o inne potrawy. Gołąbki z ryżem, kutia, byczki z tartych ziemniaków , ruskie pierogi to potrawy wniesione i zadomowione w kuchni obecnego mieszkańca Taboru Wielkiego.

Liczbę mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2011 r. oraz średnią gęstość zaludnienia przedstawia poniższe zestawienie:

SOŁECTWO	ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA W km ²	ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW NA km ²
Tabor Wielki	475	2,44	194

Porównanie liczby mieszkańców sołectwa Tabor Wielki z pozostałymi sołectwami Gminy Bralin przedstawia tabela:

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności
1	Bralin	2784
2	Chojęcin	129
3	Chojęcin Parcele	483
4	Czermin	202
5	Działosze	62
6	Gola	232
7	Mnichowice	295
8	Nosale	193
9	Nowa Wieś Książęca	722
10	Tabor Mały	212
11	Tabor Wielki	475
12	Weronikopole	231
	Razem:	6018

Oświata

Dzieci przedszkolne z terenu sołectwa Tabor Wielki uczęszczają do przedszkola samorządowego „Kwiaty Polskie” w Bralinie. Młodzież szkolna i gimnazjalna dojeżdża również do Bralina, gdzie mieści się Szkoła Podstawowa i jedyne na terenie Gminy Bralin Gimnazjum im. Polskich Noblistów.

Ochotnicza Straż Pożarna

W zakresie ochrony przeciw pożarowej na terenie sołectwa działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która istnieje już 77 lat i jest to jedna z pierwszych jednostek na

terenie Gminy Bralin. Tutejsza jednostka dysponuje motopompą oraz niezbędnym sprzętem do prowadzenia akcji gaśniczych. Rozwój miejscowości niesie za sobą potrzebę zmodernizowania lokalnej jednostki wraz z jej siedzibą.

Infrastruktura Techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Miejscowość Tabor Wielki jest zwodociągowana. Z sieci korzysta niemal 100% gospodarstw domowych. Tabor Wielki zaopatrywany jest w wodę za pomocą komunalnego systemu wodociągowego (woda pochodzi z ujęć znajdujących się na terenie Bralina, SUW Bralin). W miejscowości Tabor Wielki znajdują się jeszcze gospodarstwa, które pozyskują wodę z własnych studni głębinowych. Gmina podejmuje wszelkie działania zmierzające do wyposażenia wszystkich gospodarstw domowych w wodociągowe ujęcie wody.

Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na terenie miejscowości brak jest zbiorowego systemu kanalizacji. Obecnie ścieki bytowe gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych co stwarza ogromne zagrożenie dla środowiska naturalnego. Ponadto sytuacja taka stwarza zagrożenie niekontrolowanych zrzutów nieczystości ciekłych na pola i do rowów melioracyjnych. Brak kanalizacji ściekowej powoduje pewne zanieczyszczenie środowiska oraz obniża standard życia mieszkańców oraz walory klimatyczne miejscowości. W części ścieki dowożone są wozami asenizacyjnymi do odległych oczyszczalni ścieków w Perzowie i Kępnie.

Gmina Bralin posiada własną oczyszczalnię ścieków, lecz układ technologiczny nie pozwala na przyjmowanie tego rodzaju nieczystości i dlatego konieczna jest w niedalekiej przyszłości jej modernizacja.

Kanalizacja deszczowa

Miejscowość nie posiada sieci kanalizacji deszczowej. Wody opadowe są odprowadzane najczęściej w kierunku pól, natomiast większość (z powodu braku kanalizacji) odprowadzana jest wzdłuż utwardzonych jezdni powodując ich degradację.

Utylizacja odpadów stałych

W poszczególnych gospodarstwach domowych odpady stałe gromadzone są w pojemnikach 110 l lub w workach PCV. Większe jednostki, budynki zbiorowego zamieszkiwania gromadzą odpady stałe w kontenerach. Usuwaniem odpadów stałych zajmuje się Gmina Bralin poprzez zawartą umowę z **Przedsiębiorstwem Komunalno-Transportowym „WENCEL” z Kępna**.

Na podstawie umów zawartych z mieszkańcami i jednostkami gospodarczymi odpady wywożone są na składowisko odpadów komunalnych w Nowej Wsi Książęcej od 2000 roku.

Energetyka

Całość sołectwa jest zelektryfikowana. System elektroenergetyczny gminy Bralin oparty jest na linii średniego napięcia o mocy 20 kV, z powiązaniem głównego punktu zasilania GZP 110 kV Kępno. Obsługa użytkowników realizowana jest poprzez linie niskiego napięcia podłączone do trafostacji słupowych i murowanych. Eksploatatorem tych linii jest Energetyka Kaliska S.A. w Kaliszu Rejon Energetyczny Kępno. Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi średnich napięć 20 kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 20/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 0,4 kV napowietrznych bądź kablowych.

Telekomunikacja

Teren sołectwa Tabor Wielki wyposażony jest w sieć telefoniczną obsługiwaną przez T.P. S.A. - Rejon Telekomunikacji w Kępnie. Łącznie na obszarze sołectwa aktualnie jest 80 abonentów. Na 1 aparat telefoniczny przypada 5,60 mieszkańców.

Na terenie sołectwa Tabor Wielki pojawia się możliwość uzyskania dostępu do Internetu drogą radiową. Niszę związaną z dostępem do radiowej sieci internetowej

umożliwiają lokalne firmy telekomunikacyjne. Jest to jednak, ze względu na ukształtowanie terenu sołectwa, dla niektórych mieszkańców usługa niedostępna.

Obok sieci telefonii stacjonarnej na terenie Tabor Wielki występuje tzw. łączność komórkowa firm: ERA GSM, PLUS GSM, IDEA. W latach 2007 – 2019 przewiduje się dalszy rozwój sieci komórkowej. Czyni się starania w celu dalszego rozwoju sieci teleinformatycznej na terenie miejscowości.

Komunikacja

Drogi

System komunikacji drogowej Taboru Wielkiego tworzą drogi krajowe i gminne o długości jak podano w tabeli:

Nr drogi	Opis odcinka	
	Długość [km]	Nazwa
<i>Drogi krajowe</i>		
8		Wrocław-Warszawa
<i>Drogi wojewódzkie</i>		
<i>NIE MA</i>		
<i>Drogi powiatowe</i>		
<i>NIE MA</i>		
<i>Drogi gminne</i>		
857070	1,000	Tabor Wielki - Chałupki
857080	1,300	Tabor Wielki I
857090	3,000	Tabor Wielki II

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Powiatowy Zarząd Dróg w Kępnie, Urząd Gminy w Bralinie.

Układ dróg jest prosty, ale nie zapewnia pełnej obsługi wsi. Część dróg na terenie sołectwa Tabor Wielki nie posiada nawierzchni bitumicznej, co w przypadku złych warunków atmosferycznych uniemożliwia dogodne korzystanie i dojazd mieszkańców do posesji. Priorytetem jest utwardzenie wszystkich dróg gminnych na terenie sołectwa.

Komunikacyjnie miejscowość Tabor Wielki obsługuje droga krajowa nr 8 (Wrocław – Warszawa) i trzy drogi gminne (tabela powyżej) i inne pozostające pod zarządem gminy.

Układ przestrzenny miejscowości położony jest wzdłuż drogi krajowej nr 8 oraz dróg gminnych, zapewniając podłączenie miejscowości do układu dróg krajowych poprzez drogę Nr 8, pełniącą jednocześnie funkcję drogi ekspresowej relacji Wrocław-Warszawa. Sieć dróg gminnych na terenie sołectwa nie jest w pełni utwardzona i niesie za sobą potrzebę dalszej modernizacji i budowy nowych odcinków dróg (najlepiej asfaltowych).

Sfera gospodarcza

Przemysł

Gmina Bralin jest gminą rolniczą z rozwijającym się rzemiosłem i drobną wytwórczością. W Taborze Wielkim istnieje kilka zakładów o różnych profilach działalności:

- Kamieniarstwo
- Fabryka mebli
- Tapicerstwo
- Produkcja opakowań tekturowych

Na przełomie kilku ostatnich lat zauważa się stopniowy rozwój ww. zakładów, o czym świadczy między innymi wzrost zatrudnienia w dziedzinach pozarolniczych. W perspektywie najbliższych lat przewiduje się dalszy rozwój zakładów stolarsko – tapicerskich.

Rolnictwo

W Taborze Wielkim gospodarstwa są małe i przeważnie prowadzone przez osoby posiadające inne możliwości zarobkowania (osoby pracujące i prowadzące gospodarstwa). Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie 5,9 ha, i jest niższa od średniej powierzchni gospodarstw w województwie o około 4,6 ha. Od kilku lat zauważa się tendencje zwiększania areałów gospodarstw, oraz tendencję ich specjalizacji w określonym kierunku (głównie produkcja mleka i trzody chlewnej). Jest to tendencja bardzo optymistyczna, lecz można również zauważyć zmniejszenie liczby gospodarstw rolnych, czego wynikiem było zwiększenie areałów.

Średnia powierzchnia gospodarstw w sołectwie

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa w ha.
Tabor Wielki	475	30	243,6	8,12

Planowane kierunki rozwoju miejscowości Tabor Wielki

Tabor Wielki jak to opisano wyżej jest obszarem typowo rolniczym, przy czym blisko 49 % gospodarstw posiada do 10 ha użytków rolnych. Z pracy w rolnictwie utrzymuje się zaledwie kilka gospodarstw, natomiast większość mieszkańców jest czynna zawodowo, ale poza rolnictwem. W ostatnich latach wśród gospodarstw rolnych Taboru Wielkiego zaszły dość duże zmiany. Przede wszystkim zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych, a w zamian zwiększyła się ich powierzchnia.

Przyszłość miejscowości Tabor Wielki związana jest głównie z podstawowymi nurtami rozwoju. Jest to m.in. rolnictwo oraz rozwój przedsiębiorczości. Obszary rolnicze (użytki rolne wraz z łąkami) zajmują ponad 80% ogólnej powierzchni sołectwa Tabor Wielki. Skutkiem ubocznym zmniejszenia liczby gospodarstw jest powolny odpływ wielu osób z działalności rolniczej. Problemem staje się znalezienie dla nich nowych źródeł dochodu, ponieważ osoby te nie mają możliwości zatrudnienia w innych działach gospodarki na terenie sołectwa. Są oni zmuszeni do poszukiwania pracy w okolicznych miejscowościach.

Ponadto, szansą też jest rozwój małej przedsiębiorczości na terenie tej miejscowości. Powstanie małych zakładów usługowych z pewnością zmniejszy bezrobocie a zwiększy zasobność finansową mieszkańców.

Wizja rozwoju sołectwa realizuje się także poprzez wzrost zainteresowania inwestorów indywidualnych terenami pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Warunki klimatyczne występujące na terenie sołectwa Tabor Wielki od dawna przyciągały w to urokliwe miejsce rzesze ludzi lubiących bliski kontakt z naturą. Trasa turystyczna oraz miejsce kultu są magnesem do rozwoju sołectwa Tabor Wielki.

Zgodnie z przyjętą misją rozwoju miejscowości, Tabor Wielki ma być miejscowością atrakcyjną, kultywującą tradycje, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, dążącą do poprawy

jakości życia mieszkańców. Realizacja wytyczonej wizji rozwoju miejscowości wymaga wykorzystania w pełni istniejącego potencjału i szans rozwojowych oraz zaangażowania władz sołectwa, gminy i samych mieszkańców. Konieczne jest również sformułowanie priorytetów rozwojowych, celów i konkretnych zadań, przy pomocy których wizja zostanie osiągnięta. Wyszczególnione zostały zatem następujące priorytety rozwojowe:

- **Podniesienie atrakcyjności , turystycznej, kulturalnej oraz społecznej**
- **Rozwój miejscowości oraz podniesienie standardu życia mieszkańców**

Wyznaczona wizja rozwoju miejscowości ma zapewnić, przy wykorzystaniu wszystkich jej atutów, dalszy rozwój gospodarczy, który z kolei ułatwi życie ludności.

W sołectwie skupione są wszelkie inicjatywy w zakresie organizacji życia społecznego mieszkańców a inwestycje podejmowane na terenie miejscowości oddziałują i będą oddziaływały jednocześnie na całą gminę. Działania w zakresie infrastruktury technicznej, bezpieczeństwa publicznego tworzą warunki pobudzające koniunkturę. Rozwój miejscowości będzie również możliwy poprzez zapewnienie zarówno dzieciom, młodzieży jak i dorosłym swobodnego dostępu do placówek kulturalnych, szkół i służby zdrowia oraz innych form aktywności społecznej i kulturalnej.

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI TABOR WIELKI

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości Tabor Wielki oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to także na określenie obecnej sytuacji w sołectwie Tabor Wielki oraz przyszłych kierunków jego rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie przy drodze krajowej nr 8 Warszawa- Wrocław • Rozwijające się przedsiębiorstwa w Taborze • Dostęp do internetu • Mała migracja ludności • Dbłość mieszkańców o estetykę domów prywatnych i pomieszczenia użyteczności publicznej (kościół, sala wiejska, OSP) • Potrawy regionalne (smelka, plendze, itp.) • Czyste środowisko • Układ przestrzenny wsi pozwalający na rozwój • Nazwa i historia wsi • Unikalny drzewostan - morwy 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak kanalizacji • Brak ścieżek rowerowych i chodników • Brak imprez kulturalnych • Niekompletne oświetlenie • Brak placu zabaw • Wyposażenie sali wiejskiej wymagające remontu i uzupełnienia • Niezagospodarowany teren wokół Domu Ludowego, stary zbiornik przeciwpożarowy • Brak informacji dotyczących rozmieszczenia posesji
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa sieci kanalizacyjnej ▪ Aktywizacja społeczeństwa ▪ Utworzenie izby pamięci ▪ Budowa ścieżek rowerowych ▪ Zagospodarowanie czasu dla dzieci i młodzieży (plac zabaw, boisko, szkolenia) ▪ Nawiązanie kontaktów z Czechami (odtworzenie historii wsi) i współpraca międzynarodowa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców – duży ruch samochodowy na drodze krajowej ▪ Brak planu zagospodarowania przestrzennego ▪ Słaba aktywność społeczna ▪ Problemy w pozyskiwaniu środków przez społeczeństwo Taboru

V. WIZJA TABORU WIELKIEGO I PRIORYTETY ROZWOJU

Na podstawie dokumentów strategicznych, szczegółowej analizy zasobów miejscowości Tabor Wielki oraz w oparciu o dotychczasowe działania mieszkańców wyznaczona została wizja rozwoju miejscowości.

TABOR WIELKI, WIEŚ Z WŁASNĄ TOŻSAMOŚCIĄ, BĘDĄCA DOBRYM MIEJSCEM MIESZKANIA I ROZWIJANIA SIĘ MIESZKAŃCÓW

Zgodnie z przyjętą wizją wieś zmierza do kompleksowego i harmonijnego rozwoju, a bezpieczeństwo, rozwinięta infrastruktura techniczna, promocja rozwoju przedsiębiorczości ma być podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

Priorytety rozwoju Taboru Wielkiego

- **Aktywizacja społeczna i budowanie tożsamości wsi**
- **Poprawa infrastruktury wiejskiej**

Priorytet	Cel	Projekt	
Aktywizacja społeczna i budowanie tożsamości wsi	Tożsamość wsi i życia wiejskiego, kultywowanie tradycji religijnych, obchodzonych uroczystości i świąt.	<i>1. Uporządkowanie i renowacja cmentarza Braci Czeskich</i>	
		<i>2. Nawiązanie kontaktów i współpracy z potomkami społeczności czeskiej Taboru</i>	
		<i>3. Przygotowanie harmonogramu imprez</i>	
		<i>4. Tablica informacyjna z historią wsi wraz oznakowaniem ciekawych miejsc</i>	
		<i>5. Kółka zainteresowań dla młodzieży</i>	
	Integracja mieszkańców miejscowości Tabor Wielki	<i>1. Organizacja spotkań wiejskich i informacyjnych - zebrania wiejskie</i>	
		<i>2. Zawody rolnarzy - mieszkańcy Taboru Wielkiego</i>	
		<i>3. Festyny wiejskie z wykorzystaniem potraw miejscowych</i>	
	Poprawa infrastruktury wiejskiej	Uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami w celu ochrony wód i gleb.	<i>1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tabor Wielki</i>
			<i>2. Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej</i>

		<i>3. Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci</i>
Poprawa bezpieczeństwa komunikacji mieszkańców sołectwa Tabor Wielki		<i>1. Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw</i>
		<i>2. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego</i>
		<i>3. Budowa ścieżek rowerowych</i>
Stworzenie centrum życia społeczno-kulturowego miejscowości, jako miejsca do bezpiecznego spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych.		<i>1. Remont Domu Ludowego wraz z utwardzeniem i zagospodarowaniem przyległego placu</i>
		<i>2. Budowa boiska wraz z centrum rekreacyjnym w Taborze Wielkim</i>
		<i>3. Remont dachu w Kościele w Taborze Wielkim</i>
		<i>4. Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury</i>

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W TABORZE WIELKIM W PERSPEKTYWIE, CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA DOKUMENTU, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW W ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTORYSÓW

Priorytet	Projekt	Szacowany koszt w PLN	Termin realizacji
Aktywizacja społeczna i budowanie tożsamości wsi	1. Uporządkowanie i renowacja cmentarza Braci Czeskich	5.000,00	2011-2019
	2. Nawiązanie kontaktów i współpracy z potomkami społeczności czeskiej Taboru	1.000,00	2008-2019
	3. Przygotowanie harmonogramu imprez	1.000,00	2008-2019
	4. Tablica informacyjna z historią wsi wraz oznakowaniem ciekawych miejsc	3.000,00	2012-2019
	5. Kółka zainteresowań dla młodzieży	3.000,00	2012-2019
	1. Organizacja spotkań wiejskich i informacyjnych - zebrania wiejskie	1.000,00	2012-2019
	2. Zawody rolników - mieszkańcy Taboru Wielkiego	2.000,00	2012-2019
	3. Festyny wiejskie z wykorzystaniem potraw miejscowych	4.000,00	2012-2019
Poprawa infrastruktury wiejskiej	1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tabor Wielki	*	2012-2019
	Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej	*	2012-2019

<i>2. Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci</i>	<i>10.000,00</i>	2012 – 2019
<i>1. Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw</i>	<i>500.000,00</i>	2012 – 2019
<i>2. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego</i>	<i>50.000,00</i>	2012– 2019
<i>3. Budowa ścieżek rowerowych</i>	<i>*</i>	2012-2019
<i>1. Remont Domu Ludowego wraz z utwardzeniem i zagospodarowaniem przyległego placu</i>	<i>400.000,00</i>	2010-2013
<i>2. Budowa boiska wraz z centrum rekreacyjnym w Taborze Wielkim</i>	<i>100.000,00</i>	2009-2019
<i>3. Remont dachu w Kościele w Taborze Wielkim</i>	<i>50.000,00</i>	2012-2019
<i>4. Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury</i>	<i>8.000,00</i>	2012-2019

VII. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ ZE WSKAZANIEM ICH WPŁYWU NA ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI Z UWZGLĘDNIENIEM ZGODNOŚCI Z CHARAKTEREM I KRAJOBRAZEM KULTUROWYM TABORU WIELKIEGO W LATACH 2012 – 2019. PROJEKT REALIZACYJNY.

Analiza rozwoju wsi Tabor Wielki uwzględniająca strategię realizacji na lata 2012 - 2019 zakłada realizację szeregu zamierzeń społecznych, kulturalnych i gospodarczych, które mogą być realizowane w miarę posiadanych środków finansowych oraz przyznanych przez Radę Gminy. Priorytetowym jednak działaniem jest podniesienie poziomu infrastruktury poprzez przebudowę Domu Ludowego wraz z utwardzeniem przyległego terenu oraz zagospodarowanie innego terenu na budowę boiska sportowego i placu zabaw, co umożliwi rozwój życia społeczno – kulturalno - rozrywkowego mieszkańców miejscowości, oraz stanowić będzie bazę materialną niezbędną dla realizacji szeregu planowanych przez mieszkańców działań określonych w planie rozwoju.

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna miejscowości Tabor Wielki stanowi jedną z najpoważniejszych barier wielofunkcyjnego rozwoju obszaru i rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych. Jest to efekt dystrybucji środków w poprzednim okresie – przed 1989 r. Sytuacja w tym względzie pogorszyła się w wyniku procesów transformacyjnych faworyzujących obszary miejskie, a zwłaszcza duże miasta. Nieodpowiedni stopień rozwoju infrastruktury wiejskiej nie tylko obniża standard życia i gospodarowania mieszkańców wsi, lecz także decyduje o słabej atrakcyjności obszaru wsi dla inwestorów. Bariery kapitałowe oraz ograniczone możliwości finansowe samorządu nie pozwalają także na odpowiednie zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Dlatego niezbędne są inwestycje mające na celu wyrównywanie dysproporcji rozwojowych między obszarami miejskimi i wiejskimi, co przyczyni się do zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej.

PROJEKT: „REMONT DOMU LUDOWEGO WRAZ Z UTWARDZENIEM I ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO PLACU”

przewidziany do realizacji w latach 2007-2013” PROW działanie: „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” (w tym szacunkowe koszty, harmonogram realizacji)

OPIS PROJEKTU: Zamiarem projektu jest gruntowny remont, modernizacja i doposażenie Domu Ludowego w Taborze Wielkim wraz z utwardzeniem powierzchni gruntowych kostką betonową oraz nasadzenie roślin ozdobnych. Projekt realizowany będzie w kilku etapach:

- a) Etap I - zgodny z opracowanym projektem zagospodarowania terenu działki,
- b) Etap II – roboty remontowe i doposażenie Domu Ludowego.

Etap I polega na zmianie obecnej nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki betonowej na powierzchni wskazanej w opracowaniu. Teren okalający Dom Ludowy jest obecnie w złym stanie, ze względu na ukształtowanie terenu przed wejściem i w ciągach komunikacyjnych stagnuje woda, która ogranicza dostępność mieszkańcom do korzystania z infrastruktury społecznej. Oprócz utwardzenia powierzchni komunikacyjnych planuje się jednocześnie remont wejścia i schodów prowadzących do Domu Ludowego. Schody prowadzące do budynku wraz z ciągami komunikacyjnymi w złym stanie technicznym i wymagają remontu. Materiał wykorzystany do prac remontowych to płytki ceramiczne antypoślizgowe typu GRES. Dom Ludowy w Taborze Wielkim jest często wykorzystywany przez mieszkańców na rodzinne spotkania i uroczystości, natomiast głównym użytkownikiem jest społeczność lokalna w czasie zebrań wiejskich. Utrudniona dostępność do obiektu jest spowodowana przede wszystkim brakiem utwardzenia i dlatego większość zebrań wiejskich i spotkań odbywa się w okresach suchych (wiosna – lato).

Utwardzenie i remont obiektu podniesie atrakcyjność Domu Ludowego oraz stanie się bazą dla wszelkich inicjatyw społeczności lokalnej. Posiadanie takiego obiektu zwiększy walory samej miejscowości, która przyciągnie do siebie zainteresowanie potencjalnych mieszkańców.

Etap II polega na remoncie i modernizacji istniejącego budynku Domu Ludowego, w ramach którego przewiduje się np. remont okładzin ściennych, remont okładzin sufitu, remont podłóg i posadzek, remont instalacji elektrycznej i wentylacyjnej, wymianę stolarki drzwiowej, Modernizacja przewiduje m.in. zaopatrzenie obiekt w instalację wyciągową sali głównej, przebudowę wyjścia awaryjnego, modernizację kuchni i zaplecza, dostosowanie toalet dla osób niepełnosprawnych. W ramach projektu przewiduje się doposażyć pomieszczenie kuchenne w sprzęt i wyposażenie oraz meble. Ważnym elementem remontu Domu Ludowego jest zmiana pokrycia dachu wraz z dociepleniem pomieszczenia zaplecza kuchennego.

SZACUNKOWY KOSZTORYS PROJEKTU:

Poniższe zestawienie sporządzono na podstawie kosztorysu inwestorskiego dla etapu I

I.p.	Elementy i rodzaje robót	Koszt realizacji (zł)		Termin realizacji
		netto	brutto (do wykonania)	
1	Prace ziemne i remontowe nawierzchni zgodne z kosztorysem inwestorskim dotyczące etapu I projektu	75540,66	92915,01	2010-2011
2	Roboty remontowe i doposażenie Domu Ludowego – etap II	252644,83	300755,76	2012-2013
	Razem	328185,49	393670,77	

HARMONOGRAM PLANOWANEGO PROJEKTU

Lp	Elementy i rodzaje robót	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1	Prace ziemne i remontowe nawierzchni zgodne z kosztorysem inwestorskim dotyczące etapu I projektu	2010	2011
2	Roboty remontowe i doposażenie Domu Ludowego – etap II	2012	2013

PROJEKT: „BOISKO WIELOFUNKCYJNE I PLAC ZABAW W TABORZE WIELKIM ” przewidziany do realizacji w latach 2007-2013” PROW działanie: „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” (w tym szacunkowe koszty, harmonogram realizacji)

OPIS PROJEKTU: „BOISKO WIELOFUNKCYJNE I PLAC ZABAW W TABORZE WIELKIM”

W ogrodzie byłej szkoły podstawowej w Taborze Wielkim planuje się częściowe odtworzenie nasadzeń drzew i krzewów ozdobnych, zainstalowanie urządzeń małej architektury, urządzeń placu zabaw oraz wykonanie wielofunkcyjnego boiska sportowego (piłka nożna, siatkowa, itp.). Realizacja projektu przyczyni się do wyeksponowania starodrzewu (morwy), utworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji mieszkańców sołectwa jak również pozytywnie wpłynie na integrację środowiska wiejskiego.

SZACUNKOWY KOSZTORYS PROJEKTU:

Poniższe zestawienie sporządzono na podstawie kosztorysu inwestorskiego.

l.p.	Elementy i rodzaje robót	Koszt realizacji (zł)		Termin realizacji
		netto	brutto (do wykonania)	
1	Prace ziemne i wykonanie nasadzeń drzew i krzewów		20.000,00	2009-2019
2	Mała architektura, ławki, urządzenia placu zabaw, boiska		42.000,00	
3	Wykonanie podbudowy chodników, boiska i nawierzchni boiska, montaż wyposażenia		30.000,00	
4	Budowa chodników		8.000,00	
	Razem		100.000,00	

HARMONOGRAM PLANOWANEGO PROJEKTU

Lp	Elementy i rodzaje robót	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1	Prace ziemne i wykonanie nasadzeń drzew i krzewów	2010	2019
2	Mała architektura, ławki, urządzenia placu zabaw, boiska	2009	2019
3	Wykonanie podbudowy chodników, boiska i nawierzchni boiska, montaż wyposażenia	2010	2019
4	Budowa chodników	2010	2019

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI

L.p.	Projekt	Termin realizacji
1	<i>Uporządkowanie i renowacja cmentarza Braci Czeskich</i>	2011-2019
2	<i>Nawiązanie kontaktów i współpracy z potomkami społeczności czeskiej Taboru</i>	2008-2019
3	<i>Przygotowanie harmonogramu imprez</i>	2008-2019
4	<i>Tablica informacyjna z historią wsi wraz oznakowaniem ciekawych miejsc</i>	2012-2019
5	<i>Kółka zainteresowań dla młodzieży</i>	2012-2019
6	<i>Organizacja spotkań wiejskich i informacyjnych - zebrania wiejskie</i>	2012-2019
7	<i>Zawody rolników - mieszkańcy Taboru Wielkiego</i>	2012-2019
8	<i>Festyny wiejskie z wykorzystaniem potraw miejscowych</i>	2008-2019
9	<i>Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tabor Wielki</i>	2012-2019
10	<i>Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej</i>	2012-2019
11	<i>Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci</i>	2012 – 2019
12	<i>Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw</i>	2012 – 2019
13	<i>Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego</i>	2012– 2019

14	<i>Budowa ścieżek rowerowych</i>	2012-2019
15	<i>Remont Domu Ludowego wraz z utwardzeniem i zagospodarowaniem przyległego placu</i>	2010-2013
16	<i>Budowa boiska wraz z centrum rekreacyjnym w Taborze Wielkim</i>	2009-2019
17	<i>Remont dachu w Kościele w Taborze Wielkim</i>	2012-2019
18	<i>Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury</i>	2012-2019

IX. KSZTAŁTOWANIE OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKcjONALNO – PRZESTRZENNE A W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PARKINGÓW, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO

Mieszkańcy Taboru Wielkiego po analizie potrzeb, które zostały wymienione w zadaniach do realizacji na kolejne lata, wymienili potrzebę realizacji zadania związanego z remontem i modernizacją Domu Ludowego w Taborze Wielkim wraz z doposażeniem w niezbędny sprzęt oraz utwardzenie powierzchni gruntowych kostką betonową wraz z nasadzeniem roślin ozdobnych. Remont połączony z modernizacją w znaczny sposób polepszy warunki i komfort korzystających z Domu Ludowego mieszkańców. Remont wnętrza budynku połączony z utwardzeniem i zagospodarowaniem otoczenia Domu Ludowego, pozwoli na zwiększenie dostępności i atrakcyjności tego miejsca.

Utwardzony plac w centrum wsi posłuży wszystkim mieszkańcom oraz przybywającym do Taboru Wielkiego w odwiedziny turystom. Będzie wykorzystany przez społeczność lokalną i odwiedzających turystów, jako parking oraz miejsce plenerowych imprez. Są to elementy niezbędne i służące do nawiązywania kontaktów społecznych posiadające cechy funkcjonalno – przestrzenne znajdujące się w centrum wsi. Tabor Wielki wraz z jego mieszkańcami chce przygotować atrakcyjną ofertę dla turystów, dlatego też przygotowanie obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz ich gości jest bardzo potrzebna. Funkcjonalność obszaru wpłynie na integrację, nawiązywanie kontaktów, rozwój miejscowości oraz dochody mieszkańców z rozwoju turystyki. Jest to również bardzo ważny element, który podnosi walory miejscowości, jej atrakcyjność oraz ma wpływ na rozwój miejscowości. Elementy te w dużej mierze pozwolą młodym ludziom podjąć decyzję o pozostaniu w miejscu zamieszkania i dbać o dalszy rozwój swojej miejscowości.